

Rapport grundskoleförvaltningens kulturplan 2022–2025

Bakgrund och syfte

I juni 2022 antog förvaltningsledningen grundskoleförvaltningens första kulturplan. Planen gällde tre läsår 2022–2025 och detta är en sammanställning av resultaten. Planen visade hur grundskoleförvaltningens arbete skulle organiseras för att leva upp till skolans kulturuppdrag och ge eleverna en likvärdig tillgång till kultur på sin skoltid. Skolledare och kulturombud uppmanades att använda planen som utgångspunkt för sitt inre arbete och planen gav även riktning för stabens arbete med kulturfrågorna.

Grundskoleförvaltningen uppdrar sin utvecklingsavdelning att ge skolor stöd i deras inre arbete. Inom området kultur i skolan verkar två kultursekreterare med uppdrag att utveckla och stötta skolorna i deras uppdrag. Kultursekreterarna driver ett nätverk av kulturombud och kommunicerar via dem ut relevant information till skolorna. För kulturombud och annan intresserad skolpersonal erbjuds fortbildningar, nätverksträffar och inspirationsdagar. Elevers deltagande är också en fokusfråga som under kulturplaneperioden har drivits av kultursekreterarna.

I samband med att planen började gälla hösten 2022 sjösatte kulturförvaltningen den kulturella allemansrätten, ett kostnadsfritt utbud av kultur som erbjuds alla tre skolförvaltningarna i Malmö. Malmö stad gör varje även årligen en gemensam Skapande skola-ansökan för de skolor som väljer att vara med. Skapande skola är ett statligt bidrag med syfte att skapa förutsättningar för elever att i mötet med professionella kulturaktörer utveckla det egna skapande. Dessa två resurser genererar ett statistiskt underlag som hjälper grundskoleförvaltningen att skapa en bild av hur likvärdig tillgång våra elever har till kultur under sin skolgång. Det underlagen delas via en årlig kulturrapport med varje enskild skola via rektor och kulturombud. Till kulturrapporten kan skolan föra underlag från övrig kulturverksamhet som skett under året för att se en helhetsbild på skolans arbete med kulturuppdraget.

Långsiktiga mål

Planen innehöll både långsiktiga mål och mål för den aktuella perioden. Målen togs fram med utgångspunkt i läroplanen och grundskoleförvaltningen strategiska ramverk.

Långsiktigt MÅL

- Elever har en likvärdig tillgång till samhällets kulturutbud.
- Elever kan utveckla sin kreativitet och utvecklas genom estetiska uttryck.
- Elever har flera möjligheter att lyckas då estetiska uttryckssätt och upplevelser är integrerade i skolans lärandeprocesser och arbetsmetoder.
- Elever ges inflytande i hur skolan arbetar med kultur.

MÅL för kulturplanen läsår 22/23—24/25

Mål 1. Ökat likvärdigt deltagande i kulturutbudet för Malmös elever.

Som basår för jämförelse används statistik från läsår 18/19, bokningar hos kulturförvaltningen samt deltagande i Skapande skola.

Resultat: Statistiken som följer beskriver andelen klasser som tagit del av den kulturella allemansrätten och av skapande skola. Sista raden beskriver andel klasser som tagit del av en eller båda resurserna, dvs fått tillgång till en eller fler kulturresurser under skoltid.

Basår för jämförelse, läsår 18–19 (pga covid används inte läsåren 2019-2021)

Deltagit i Kulturkartans utbud	68%
Deltagit i Skapande skola	67%
Tagit del av kultur i skolan	90%

Deltagande läsår 22–23

Deltagit i Kulturell allemansrätt	79%
Deltagit i Skapande skola	66%
Tagit del av kultur i skolan	91%

Deltagande läsår 23–24

Deltagit i Kulturell allemansrätt	79%
Deltagit i Skapande skola	73%
Tagit del av kultur i skolan	93%

Deltagande läsår 24–25

Deltagit i Kulturell allemansrätt	82%
Deltagit i Skapande skola	65%
Tagit del av kultur i skolan	91%

Över tid har deltagandet i den kulturella allemansrätten glädjande nog ökat. Det kan finnas flera orsaker till detta. När den kulturella allemansrätten infördes gjordes en stor marknadsföringsinsats och i samband med att platser släpps inför höst och vårtermin, skickas e-post till mentor för varje klass samt skolans kulturombud. Varje läsår lyfts även platssläpp upp i nyheter på Komin samt i det nyhetsbrev som går ut till kulturombuden. Detta kan bidra till ökad kännedom om vad som erbjuds och därmed större deltagande.

Att andelen deltagande i skapande skola varierar stort har flera förklaringar. Den främsta är dock hur stor tilldelning Malmö stad får av det statliga bidraget från Kulturrådet. Läsår 2024-2025 tilldelades Malmö 188 kr per elev jämfört med tidigare två år då det låg runt 212 kr per elev. Generella kostnadsökningar i samhället bidrar också till hur mycket Skapande skola-bidraget kan generera i aktiviteter för eleverna.

Vi ser en liten förflyttning under kulturplaneperioden. Ett glädjande resultat är dock att det övergripande deltagandet för eleverna i Kulturell allemansrätt och/eller Skapande skola inte sjunkit under 91 % trots minskade medel från Skapande skola.

Vi ser att dessa två resurser tillsammans bidrar till att skapa en likvärdig tillgång till kultur. Sen ska vi inte glömma att utöver detta gör många skolor andra kulturaktiviteter som inte rapporteras in till den centrala statistiken, men som blir en del av skolans eget systematiska kvalitetsarbete.

Mål 2. Fler lärare har fortbildats i hur de förvaltar kulturupplevelser och integrerar dem i elevens lärande.

Kvantitativa mål: 50 lärare ska ha tagit del av fortbildningen Re:flex och 100 lärare ska ha tagit del av andra fortbildande insatser inom området kultur.

Resultat: Antal lärare som deltagit i Re:flex (7 träffar) under kulturplaneperioden är 37st från totalt 21 olika skolor. Läsåret 2024-2025 genomfördes inte Re:flex pga ekonomiska neddragningar i förvaltningen, varför målet med 50 lärare inte kunde uppfyllas.

Övriga fortbildningsinsatser som genomförts under Kulturplaneperioden:

Läsår 22–23	Deltagande skolpersonal
Workshop för lärare på SPRAAK	35 st
Mötesplats ”Att integrera estetiska uttryck i lärandet”	17 st
Läsår 23-24	
Workshop för lärare på SPRAAK	44 st
Endags Re:flex i samverkan med Teatercentrum på 2 skolor	80 st
Mötesplats ”Stärk pedagogiken med estetiken”	11 st
Läsår 24-25	
Workshop för lärare på SPRAAK	33 st
Endags Re:flex i samverkan med Teatercentrum på 2 skolor	80 st
Bokcirkel ”Stärk pedagogiken med estetiken” (5 träffar)	13 st
Mötesplats ”Nyfiken på arkitektur”	16 st
Totalt antal deltagande i övriga fortbildningsinsatser	329 st

När kulturplanen för 2022-2025 skrevs hade insatser som exempelvis endag Re:flex och bokcirkel inte initierats vilket gör att det kvantitativa målet på övriga fortbildningsinsatser har överträffats.

Mål 3. Elever är med och utformar inspirationsdagen SPRAAK och Kulturell allemansrätt

Inför genomförandet av SPRAAK hösten 2023 samt hösten 2024 engagerades befintliga kulturråd ute på skolor. Eleverna fick hjälpa till att välja ut vilka workshops som skulle erbjudas elever under arrangemanget och hjälpte även till med utvärdering av arrangemanget som helhet för fortsatt utveckling. Formen, att rådfråga ett befintligt kulturråd på en skola, har de vinster att eleverna redan är insatta i vad Skapande skola är; eleverna har ett språk för olika kulturuttryck och har erfarenheter av att delta i skolans egna demokratiska processer kring kultur.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan vi se att de aktuella målen för perioden till största delen har uppnåtts. I en enkät till kulturombuden våren 2023, ett läsår efter att kulturplanen började gälla, säger majoriteten av de svarande att planen utgör ett stöd i arbetet och ger en riktning. Vid återkoppling från rektorsgrupper svarar de flesta att planen är tydlig, informativ och lätt att följa, ”En bra plan att samlas kring när skollledning möter kulturgrupp eller kulturombud”. Införandet av kulturplanen tror vi också påverkar deltagandet i de resurser som finns.